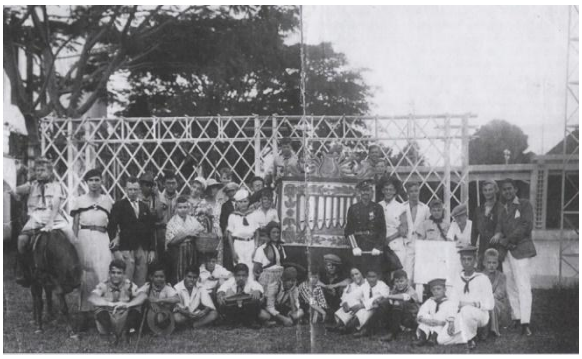
Han Mets

Johann Teunis (Han) Mets is geboren op 30 oktober 1924 in Bandung, NOI. Hij was de zoon van Cornelis Frans Mets (1899) en Antoinette Christina Maria van Erp (1903). Zijn ouders trouwden in 1922. Han had twee zusjes, Antoinette Cornelia en Frieda Carolina Christina. Hun vader was beroepsmilitair en gaf leiding in een munitiefabriek. Hij raakte in 1927 ernstig gewond bij een explosie. Het gezin ging terug naar Nederland waar zijn vader een opleiding tot chemicus volgde in Delft. Na vijf jaar in Den Haag gewoond te hebben, ging het gezin in december 1933 terug naar Bandung.

Han was in Bandung lid van groep 1 Kaki Sint Jorisgroep. Hij was fanatiek scout en hield van hikes, het avontuur en projecten in de samenleving. Hij werd patrouilleleider bij de Wolvenpatrouille. Appie Prins was hopman bij de groep en Coo de Looff vaandrig. In 1937 deed hij met zijn groep en groep 13, Oranje, mee met de vieringen rond het huwelijk van Prinses Juliana en Prins Bernhard. Han ging naar het Christelijke Lyceum in Bandung en had onder ander Latijn en Grieks. Zijn moeder was in 1938 in Bandung assistent districtscommissaresse kabouters.

Toen de oorlog uitbrak was Han te jong om in dienst te gaan. Hij sloot zich daarom aan bij het Vrijwillig Opleidingskorps. Na de capitulatie op Japan, wordt Kapitein Reinder Gebbinus (Bies) de Lange, officier bij de generale staf, actief in het verzet. Hij gaf leiding aan één van de belangrijkste verzetsgroepen in Bandung; het Java-Legioen. Groepen van Molukse ex-militairen sloten zich bij hem aan. Scouts en scholieren werden ingezet voor verbindingsdiensten. Onder hen waren onder andere scouts van de katholieke St. Tarcisiusgroep (Gerard Schouten, Herfi Bouman en Dick van Logchem) en St. Petrusgroep (Joop en Kees van Erp, Jan Terluin, Ben van Vianen en Wim Kagie) en van de neutrale St. Jorisgroep (Piet en Sjaak van den Brink, Han Mets). Andere scouts waren Henk de Lange, Henk Greeven en Max Schilling.

De groep scouts stond onder leiding van hopman ‘luitenant’ Van der Vorst. Gerard Schouten beschrijft later hoe hij zich bij deze groep aansloot: *In 1942 kreeg ik als oudste verkenner een verzoek om zich bij de voor hem onbekende vaandrig Van der Vorst te melden. De KNIL had de strijd niet vol kunnen houden. De vaandrig vroeg of ik wilde meehelpen om de guerrillastrijders, die in het zuiden van de Preanger doorvochten, te bevoorraden. Wapens, munitie, medicijnen, benzine en conserven waren welkom. Met hulp van ander Scoutingvrienden kon ik direct aan de slag. Ook Piet en Sjaak van den Brink hielpen mee.*

De scouts werden bijeengebracht op een plantage in de bergen van de Preanger vlakbij Bandung. Ze werden daar geoefend door Indisch-Nederlandse, Ambonnese, Menadonese en Timorese ex-Knil-militairen. Er werden schietoefeningen gehouden die in de wijde omtrek te horen waren. Han kreeg onder andere opdracht voor het aanleggen van een depot met wapens, munitie en etenswaar in de omgeving van theeondernemingen en bossen op hellingen van de Mallabar en Papandajan, ten zuiden van Bandung.

Han Mets en Frido Ritter, een medepadvinder die bij een andere groep zat, kregen een opdracht. Ze moesten nagaan of ergens een wapendepot zat. Frido zegt erover: *Dat was riskant en je kon je alleen maar 's nachts bewegen, dat weet ik nog wel, maar goed, ik had allerlei woudlopers- en sluipervaringen, die je als jonge padvinder leert, dat dat deden we.'*

Op 24 augustus kwamen twee jongelui, onder wie waarschijnlijk Han, in opdracht van Van der Vorst uit de bossen terug naar Bandung om rapport uit te brengen. Ze werden door de administrateur van een theeplantage verraden en overgedragen aan de politie. Beide jongens wisten te ontsnappen maar werden later alsnog opgepakt. De Kempeitai ondervraagt hem, ook over Van der Vorst, maar Mets veinst onwetendheid.

Op 27 augustus deed de Kempeitai (Japanse militaire politie) een inval in de woning van Van der Vorst in Tjioemboeloeit, ten noorden van Bandung. Van der Vorst werd gearresteerd en met hem ongeveer honderdzestig jongeren van wie een deel na hun vlucht gegrepen werd. Max Schilling wist te vluchten in de richting van het Dago-theehuisje. Hij werd uiteindelijk gepakt en op 28 augustus geëxecuteerd.

De opgepakte jongeren werden, na enige tijd in de Soekamiskin-gevangenis opgesloten te zijn geweest, naar burgerinterneringskampen, onder andere in Tjimahi, overgebracht. Veel Scoutingvrienden in de verzetsorganisatie overleefden de oorlog niet. Ook van der Vorst is door de Japanners geëxecuteerd.

Han verbleef een tijd in eenzame opsluiting en kwam terecht in drie verschillende interneringskampen. Hij werkte als keukenhulpje, latrine schoonmaker en verpleeghulp. Later werd hij verpleger in een kampziekenhuis en zijn mentor inspireerde hem om dokter te worden. In het kamp werd de basis gelegd om dienstbaar te zijn aan anderen. Zijn training bij Scouting (EHBO, morse, oplossen van problemen, eerlijkheid, integer handelen, doorzettingsvermogen) kon hij regelmatig in de praktijk brengen.

In het jongenskamp Baros 6 werd hij verkozen als hoofd van de barak en werd onderdeel van een groep die stiekem een radio bouwde en zo nieuws uit de buitenwereld kon ontvangen. Als ze ontdekt werden, zou de doodstraf volgens, maar de kleine beetjes nieuws gaven hoop aan de gevangenen. Dit kamp lag in het zuidelijk stadsdeel van Tjimahi, aan weerszijden van de Barosweg. Het was achtereenvolgens krijgsgevangenkamp, vrouwenkamp en jongenskamp.

Na de overgave door Japan in augustus 1945 vond hij zijn moeder en zusjes en hoorde dat zijn vader tewerkgesteld was aan de Birmaspoorlijn. Zes maand later, in februari 1946, kwam Han met de Johan Oldenbarneveldt aan in Nederland met een groep 18 tot 20 jarigen.

Hij maakte zijn middelbare school af en ging medicijnen studeren in Leiden. Hij werkte in verschillende ziekenhuizen in Nederland. In 1954 trouwde hij met Thea Pleysier, een verpleegster in het Zuidwal Ziekenhuis in Den Haag. Ze kregen drie kinderen. Han en Thea verhuisden naar Indonesie waar hij als arts werkte voor de Shell International Medical Services, onder andere in Pladju, Badjubang (Sumatra) en Surabaya (Java). Hij werkte daarna op verschillende plekken en emigreerde in 1968 naar Zuid Afrika.

Han overleed op 12 december 2019 in Zuid Afrika.

Meer informatie

Verzetsmuseum | Belangrijkste verzetsgroepen in Nederlands-Indië
Namenlijst Tjimahi
Baros 6
Moesson | 1 november 2001 | pagina 5 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief
Moesson | 1 juli 2001 | pagina 9 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief
Registratie Cornelis Frans Mets & Antoinette Christina Maria van Erp & Antoinette Cornelia Mets & Johann Teunis Mets & Frieda Carolina Christina Mets in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven
In memoriam.pdf
Mets, Johannes Teunis geb. 30 okt 1924 Bandung, Indonesië: Genealogie familie Pleijsier en takken
247 Collectie Correspondentie (NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies) - NIOD
Het Indisch Leidersblad, augustus 1938

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.